

VELEUČILIŠTE U KRIŽEVIMA
OSNOVE POLJOPRIVREDNOG STROJARSTVA

I. KOLOKVIJ

1. Jedan mg (miligram) ima: (zaokružite točan odgovor)
  - a) $100 \mu\text{g}$ (mikrograma)
  - b) $1 000 \mu\text{g}$ (mikrograma)
  - c) $1 000 000 \mu\text{g}$ (mikrograma)
2. Traktor se kreće brzinom od 18 km/h . Koliko je to u m/min , a koliko u m/s ?
3. Što je to granica elastičnosti materijala? Što se dešava s materijalom kad se pređe ta granica?
4. Izračunajte relativno produljenje probne palice ε , početne duljine $l_0 = 200 \text{ mm}$, ako je završna duljina $l_1 = 224 \text{ mm}$. Kolika će biti poprečna dilatacija ε_p i završni promjer D_1 , ako je Poissonov koeficijent $\mu = 0,3$, a početni promjer palice $D_0 = 20 \text{ mm}$?
5. U koju grupu strojnih elemenata ubrajamo vijke? Čemu služe vijčana vretena?
6. Izračunajte broj okretaja izlaznog vratila složenog zupčanog prijenosa $n_2 (\text{min}^{-1})$ ako je $n_1 = 540 \text{ min}^{-1}$, $z_1 = 18$, a $z_2 = 27$, $z_3 = 20$, $z_4 = 24$.
7. Što su to crpke? Kako smo ih podijelili s obzirom na način djelovanja, a kako prema konstrukciji?
8. Izračunajte snagu potrebnu za pogon centrifugalne crpke $P (\text{kW})$, ako je specifična težina tekućine $\gamma = 1 \text{ kg/l}$ (voda), kapacitet crpke $Q = 42 \text{ m}^3/\text{h}$, $H_u = 6 \text{ m}$, $H_t = 10 \text{ m}$, $H_o = 16 \text{ m}$, $p_i = 0,5 \text{ bara}$, stupanj korisnog djelovanja $\eta = 0,73$. Potrebna rezerva snage je 20 %.
9. Što su to ventilatori, čemu služe i kako smo ih podijelili?
10. Izračunajte broj okretaja izlaznog vratila remenskog prijenosa $n_2 (\text{min}^{-1})$, ako je broj okretaja pogonske remenice $n_1 = 540 \text{ min}^{-1}$, promjer pogonske remenice $d_1 = 260 \text{ mm}$, promjer gonjene remenice $d_2 = 180 \text{ mm}$, a klizanje remena $\delta = 0,02$.

VELEUČILIŠTE U KRIŽEVIMA
OSNOVE POLJOPRIVREDNOG STROJARSTVA

I. KOLOKVIJ

1. Definirajte tlak kao fizikalnu veličinu. Koja je mjerna jedinica za tlak u SI sustavu?
2. Preračunajte koliko je 180 kW (kilovata) izraženo u KS (konjska snaga)?
3. Definirajte tvrdoću materijala. Što se koristi kao penetrator kod određivanja tvrdoće po Brinellu?
4. Izračunajte naprezanje štapa σ (N/mm^2) promjera $D = 20\text{ mm}$, ako je vlačno opterećenje $F = 48,0\text{ kN}$.
5. Čemu služe vijci? Nabrojite tri vrste navoja.
6. Izračunajte broj okretaja izlaznog vratila n_2 (min^{-1}) kod rednog zupčanog prijenosa ako je $n_1 = 720\text{ min}^{-1}$, $z_1 = 20$, $z_2 = 30$, $z_3 = 24$, $z_4 = 16$.
7. Kakva je zupčasta crpka po načinu djelovanja, a kakva membranska?
8. Izračunajte kapacitet 1-radne stupne crpke Q (l/s) ako je promjer cilindra $d = 150\text{ mm}$, hod stupa $s = 250\text{ mm}$, broj okretaja pogonskog vratila stupnog mehanizma $n = 180\text{ min}^{-1}$, a stupanj korisnog djelovanja crpke $\eta = 0,9$.
9. Što su to kompresori i čemu služe? Koja je uloga turbo-kompresora kod motora SUI?
10. Kolika će biti sila trenja F_t (N) ako je normalna reakcija podloge na težinu tijela koje ju pritiše $N = 1400\text{ N}$, a koeficijent trenja $\mu = 0,7$.